

védelem ügyét olyan közönség elé viszik, mely még eszméinknek nincsen me nyerve. Továbbá a szaklapok alkalomadtán kiváló elismeréssel sorolják fel azokat a lapokat, melyek az állatvédelmet nagyobb buzgalommal karolták fel. Ezt az «Állatok Öre» című szaklapunk már régóta meg is cselekszi.

III. Egyesületeink törekedjenek érdekköreikbe különösen írókat és hírlapírókat bevonni, kik tehetségük és a sajtóviszonyok teljes ismerete által rendkívüli nagy szolgáltatásokat tehetnek az állatvédelem ügyének.

Értekezések.

Kis madarak zsemlyemorzsával.

Irta: B. BÜTTNER LINA.

A káprázatos millenniumi ünnepségek fényén, mint sötét pontocsák úgy tűntek fel előttem azok az apró madarak, melyeket egy országos nevű családnál, külföldi vendégek tiszteletére adott ebéden tálaltak fel. A lapok hozták a pazar izléssel rendezett lakoma leírását s azt is, milyen szeretetreméltó vendéglátó volt a bajos házinő. A külföldi notabilitások bizonyynyal ezért is messzire elviszik a magyar hölgyek szép hírnevét. Egy benfentes lap még a menüt is közölte, melyen a spárga és tészta közt ez állt: «*Kis madarak zsemlyemorzsával*».

Kis madarak! az égnék ezek a repülő, éneklő eleven virágai, — megsütve!

Lehetséges ez?

Hisz akik annyira gourmandok, hogy a macska nyalánkfalánkságával apró szárnyasokkal akarják inyenczségüket kielégíteni, azok egyenek cserebogarat. Tessék! a cserebogár is apró szárnyas és annak a pusztításával még hasznót is fognak hajtani a természet háztartásában. De a kis madarak kiölése mindenképp nagy kár. Annak a meggátlására már a hajdankorban is régék szóltak az emberek szívéhez, most meg a tudomány közgazdasági szempontból követeli a kis madarak védelmét.

A régi rómaiak azt tartották, hogy a meghalt gyermekek, mint fecskék térnek vissza a szülei házhoz. Ki bántotta volna hát őket? Nálunk «Isten madárkája» a fecske, melynek két hazája van: Magyarország és a menyország. Télre elmegy a kék égbe s tavaszanként onnan jön haza hozzánk. A szántóvető madara pedig, a barna pacsirta, az égbe jár fel dicséretet zengedezni a mezők urának, a kihez ott énekszóval könyörög, hogy adjon áldást a mezei munkára! S általában az éneklő madarakról azt tartja a mi tót népünk is, hogy a meghalt gyermekek mint éneklő kis madarak élnek át aztán büntelen életüket.

Igy a szív költészete.

De nemcsak a regék szólnak ekként hozzáok, a francziák nagy költője is azt írja:

«A roppant templomok mi szépek,
Legmagasabb az ég után,
De a parányi madárfészek
Az Istenháza igazán!»

Assisi szent Ferencz pedig *«kedves testvéreim»*-nek nevezte a kis madarakat, a kikkel szeretett elbeszélgetni.

Longfellow az aranylegendában azt írja, hogy a gyermek Jézus alkotta a kis madarakat s aztán megáldva, röptet adott szárnyuknak s torkuknak dalt, hogy az ég és föld öröme énekeljenek.

Aristophanes a pogány író is ily gyöngéden szól:

«Oh, szeretett és minden madarak között
Legkedvesebb rokonom, vélem zengő fülemile-társam!
Látlak, itt vagy! itt vagy!
Hozván dalt nékem, édeset!»

A magyar költő pedig leírja, hogy mikor Arany János unokáját, a szép itju leányt temetni vitték a virágos kertből, mindenki sirt csak a madarak daloltak vígan. S más nem, de a költő megértette, hogy a madarak azért örülnek, mert a szárnyrakélt tiszta leánylélek majd köztük éli tovább ártatlan életét. És ha az agg bárd unokájának itt maradt rokonai az alkonyat árnyában ott ülnek a kertben s fölesendül az édes madárdal, — ők össze-remegnek:

«Ki lehetsz te, kicsiny idegen csalogány?»

Igy a költők.

A tudomány pedig, a tudomány rideg számokkal mutatja ki mennyi hasznót hajtanak a kis madarak s azért nagyon is megérdemlik a kiméletet, sőt a védelmet is. Egy francia természet-tudós kiszámította a madárfészek értékét, a mi bár kit is meg-lephet. Mert egy-egy madárfészekben öt kicsiny kél ki. Már most ezek mindegyike naponként, csak közép számítással, ötven hernyót eszik meg, melyeket a gondos szülők nagy fáradsággal hozdanak össze kis fiaiknak.

Tehát az öt kicsiny minden nap elfogyaszt 250 hernyót!

Igy tart ez a táplálás a növekedés egész ideje alatt, míg a fiókák a fészekben élnek. Ez négy-öt hét. De vegyük a telnevelés idejét középszámítással harmincz napra, — akkor ezen idő alatt, egy-egy madárfészekre 7500 hernyót számíthatunk.

A hernyó pedig naponként mindenik a saját sulyának megfelelő sulyu táplálékot fogyaszt el levelekben és virágokban. Már most vegyük, hogy minden nap csak egyetlenegy olyan virágot zabál meg, melyből gyümölcs lett volna, — ez 30 nap alatt egy hernyónál tesz 30-at, a 7500 hernyónál pedig nem kevesebb, mint 225.000 gyümölestermő virágot!

Ha tehát csak ezt a legcsekélyebb arányt véve is, egy madárfészek megkimélésével 225.000 szem cseresnyével, barackkal, almával, körtevel s más gyümölcsessel nyerhetünk több termést gyümölcsfáinkról, mint azon esetben, ha a madárfészek elpusztult volna, vagy ha a fészekrakó kis madarakat megsütötték volna, hogy feltáralják zsemlemorzzával!

És hátha még azt vesszük, hogy bizony egy-egy hernyó néha napján nem egy, de tiz, husz, sőt harmincz gyümölcstermő virágot is lezabál? Akkor könnyen beláthatjuk, mily nagy hasznot hajthat az embereknek egy olyan szerény ki madárfészek?

Más természettudós meg azt mutatta ki, mennyi töméntelen földi gilisztát pusztít el a kis vörösbecg és a rigó, s ez utóbbi nemcsak a gyümölcsöt keresi fel, de a csigákat is összekapkodja.

És ha a költészet szép ábrándjait szeretnénk elhinni, a tudomány állításait el kell hinnünk. Mert mindebből láthatjuk, hogy kis madarak általában a mezőnek, erdőnek s kerteknek valódi gondviselői, s mikor ott tisztogatnak az által az embereknek is hasznossá válnak. Csuf dolog az aztán, ha az emberek viszonzásul e szívességért a fészkeket elpusztítják s a kis madarakat megeszik, holott azt még a krokodil sem teszi. Már pedig köztudomásu, hogy a krokodil nem éppen humánus állat s az embert a hol éri ott falja fel. De a kis madarakat, melyek végig futkosnak rajta s leszededgetik a mocsárban rá tapadt rovarokat, nemcsak nem bántja, hanem még óriási száját is feltátja s engedi a kis madaraknak az ő borzasztó fogai közt keresgélni.

De hát legtöbben, a kik a fészket pusztítják s az éneklő kis madarakat megölik, vagy kegyetlenül bánnak velök, azt csak azért teszik, mert még nem gondolkoztak arról, mit cselekesznek? De amint valaki figyelmezteti rá őket, többé a világért sem tennék.

Ezt biztosan tudom. Mert évek előtt leírtam egy kis csalogányunk történetét, ki, mint kis árva került hozzánk s nálunk felnövekedvén teljes szabadságban élt a szobákban s kis fehér kalitját csak úgy tekintette, mint biztos otthont. Igen vidám boldog madárka volt s annyira óvtuk a meghüléstől, hogy folyton énekel, meg vedléskor is.

De egy tavaszkor úgy állt a kalitja, hogy meglátta a fészkerakó verebek készülődését, a mint azok szalmaszálakat, piszkos pelyhet s más szemeteket nagy fontoskodva hordtak le s fel a szájukban. S ez a nagy készülődés az én vidám csalogányomat oly nyugtalanná tette, hogy egészen megváltozott. Egyszerre fölébredt benne a szabadságvágy. Szomoru volt, nem evett, míg végre igen megsajnáltam s szabadon bocsátottam.

Nagyon szerettem ezt a madárkát s így mindezt nagy szeretettel írtam meg.

Nem sokára ezután egy országos nevű sportsmann azt mondja nekem, hogy én vagyok az oka, hogy az ő természete megváltozott. Mert előbb egész kedvteléssel lövöldözte le az apró

madarakat: fecskéket, vörösbegyeket, kék czinkét, sőt még csalógányt is. Hanem most, hogy tölem ezt a kis rajzot olvasta, nemcsak hogy azt nem tenné többé, de restelli, hogy olyan barbár passziója volt.

— De hát azt én eddig nem tudtam, mert azt nekem soha senki sem mondta, — végze szavait, — hogy a madarat is lehet sajnálni és szeretni. Köszönöm nagysádnak, mert ezzel egy kedves, gyöngéd érzéssel lettem gazdagabb.

Azért nem lehet elég gyakran felszólalnunk a kis madarak védelmére, nem lehet elég gyakran kérni számukra a kiméletet.

Hol van az állatvédő-egyesület?

E kérdést nemcsak nálunk Budapesten, hanem — mint a kongresszuson hallottuk Berlinben — és mint a «Thierfreund»-ben olvassuk a bécsi egyesületnél is előfordul. Ha tudniillik a közönség durva állatkinzást lát az utcán, nem mint tennie kelene — rendőrt hivat, hanem azt kiabálja: Hol van az állatvédő-egyesület? A helyett, hogy a kocsi czimtáblájáról leírná a tulajdonos nevét és lakását és nekünk e fontos adatokat a hely, idő pontos feljegyzésével beküldené, ilyen tudósítást küld.

«Ma a soroksári-utcán hallatlan állatkinzásnak tanuja voltam. A kocsis megfordított ostorral ütötte, verte az elesigázott állatait, a túlterhelt kocsit alig tudták tovább vonszolni. Tessék sürgősen intézkedni. Egy állatbarát.»

Most tessék intézkedni ilyen adatok mellett. Mikor másnap megkaptuk a kártyát és az illető utcában kutattunk, hire-hamva se volt már a névtelen kocsi és kocsisnak. Az ott czirkáló rendőrök nem tudtak semmit.

Kérjük a tisztelt közönséget ilyen esetekben a teherkocsi jobb oldalán levő táblácskáról a tulajdonos nevét, lakását, a kocsi számát leírni, továbbá az időt és azon helyet, a hol történt, p. u. üllői-ut 58. számú ház szomszédságában reggel 7 órakor — velünk tudatni. Általánosságban adott panaszoknál a rendőrség nem ad semmit, de konkrét, pontos adatok beszoigaltatásánál mindég előállítja a kihágást tevő kocsist és meg is bünteti. Mi mindenkit, — akár tagja az egyesületünknek, akár nem, — értesítjük a tett feljelentésről és köszönetet is írunk, ha ő a teljes nevét és lakását a feljelentés alkalmával aláírta.

10 feljelentés közül 8 anonym, a feladót nem lehet értesíteni, hogy igenis teszünk, intézkedtünk, hogy az illető kocsis meg lesz büntetve. Így ezután az illető az hiszi, hogy az egyesület nem tesz semmit, és ha véletlenül 2—3 hét múlva megint valahol állatvédelmi kihágást lát, aképpen apostrofál bennünket:

«Hát létezik-e az Állatvédő Egyesület vagy alszanak? Két hét előtt jelentettem, hogy a Mester-utcában elakadt egy kocsi, ma pedig a Dohány-utcában szemtanuja voltam, hogy egy kocsis